

Man gik da til:

Første Behandling af Forslag til Lov om Ophævelse af Lov Nr. 70 af 27. Marts 1929 om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfriheden.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 13).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Handelsministeren (Hauge): Jeg skal tillade mig for det høje Landsting at forelægge Forslag til Lov om Ophævelse af Lov Nr. 70 af 27. Marts 1929 om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfriheden. Lovforslaget er den 18. November vedtaget i Folketinget med 72 Stemmer mod 62. Det er enslydende med et Lovforslag, der i forrige Rigsdagssamling blev vedtaget i Folketinget, og som var til tredie Behandling her i Landstinget den 13. December 1929, hvor det blev forkastet med 39 Stemmer mod 35. Selve den Lov, der tilsigtes ophævet ved Lovforslaget, blev vedtaget i Rigsdagssamlingen 1928—29, men med et yderst ringe Flertal i begge Rigsdagens Ting, og som den politiske Stilling nu er i Rigsdagen, vilde der slet ingen Mulighed være for at faa en saadan Lov vedtaget. Jeg tør maaske da forvente, at det høje Landsting, naar jeg nu paa ny forelægger Forslaget for det, efter en saglig Prøvelse ikke blot af Lovforslaget, men af selve den omhandlede Lov, vil stemme for dennes Ophævelse.

Det er under alle Omstændigheder givet, at der ikke kan gives og følgelig heller ikke er givet nogen saglig juridisk Begrundelse for Loven, saaledes som dens Ord og Tekst er. Loven er tværtimod af fremragende lovkyndige betegnet som et slet Lovværk, der ikke blot er unyttigt, men ligefrem begrebsforvirrende og skadeligt for den almindelige Retsbevidsthed. Men Loven har jo ogsaa en ekstraordinær Oprindelse og et usædvanligt Indhold, og naar dertil kommer, at den tager Sigte paa at ramme en begrænset Del af Befolkningen, saa forekommer det mig, at man har al mulig Grund til at gaa ind i en saglig Prøvelse af det her forelagte Forslag om dens Ophævelse.

Loven er kort fortalt en Undtagelseslov og tilmed en Undtagelsesstraffelov. Dens Tilblivelse skyldes en social Konflikt, der for længst er afsluttet, og hvis juridiske Konsekvenser tillige for længe siden er afgjort af Retten i Henhold til den allerede eksisterende Lovgivning; og Rettens Domme var ingenlunde prægede af, at der tiltrængtes

en Undtagelseslovgivning, tværtimod. Men denne sociale Konflikt, altsaa Konflikten mellem Landarbejderne og deres Arbejdsgivere, blev gjort til et politisk Spørgsmaal, og dette blev efterhaanden til et Prestige- og Magtspørgsmaal for den da siddende Regering; den maatte, som Tingene udviklede sig, for sin egen Skyld, efter den Stilling, der var taget, søge at faa en Lov gennemført, uanset om Loven fik et virkelig sagligt Indhold eller ikke. Det lykkedes da i Slutningen af Samlingen 1928—29 at faa Loven vedtaget i Folketinget med 73 Stemmer, medens 70 af Folketingets Medlemmer stemte imod, og 4 af det konservative Folkepartis Medlemmer undlod at stemme. Stillingen var den, at Regeringen havde povet sig saa langt frem med Kravet om en Særlovgivnings Gennemførelse, at man for enhver Pris maatte have et Resultat. Dette kunde imidlertid ikke under Ministeriet Madsen-Mygdal tilvejebringes paa et virkelig sagligt Grundlag. Der kunde ikke tilvejebringes et Folketingsflertal for Regeringsforslaget, men saa filede og flikkede man paa det, og til sidst fik man da ogsaa et Resultat, man fik noget vedtaget, men det, man fik, var ikke noget, som kunde staa for en nærmere Prøvelse. Man fik nogle Paragraffer, som ingen kan tyde, og de staaar nu, synes jeg, som et beskæmmende Vidnesbyrd om, hvorledes dansk Lovgivning ikke bør være.

Efter at Folketinget nu to Gange ved sin Vedtagelse af Lovforslaget om Ophævelse af Lov af 27. Marts 1929 om Erhvervs- og Arbejdsfriheden klart og tydeligt har lagt sin Villie for Dagen til at gøre den Uret god, som blev forøvet mod Arbejderklassen ved Lovens Vedtagelse, appellerer jeg da til det høje Landsting for at faa det til at gøre det samme, som Folketinget har gjort, faa det til at vedtage Forslaget om Lovens Ophævelse.

Hermed anbefaler jeg Lovforslaget, som jeg her har forelagt, til det høje Landstings velvillige Behandling og til Gennemførelse.

Hauch: Det er knap et Aar siden, at det høje Landsting ved sit Flertal klart og tydeligt lagde for Dagen — for at bruge den højtærede Ministers Udtryk fra før —, hvordan Flertallet stillede sig overfor dette Lovforslag. Da der første Gang blev fremsat Forslag om en Ophævelse af Loven om Erhvervs- og Arbejdsfrihed, blev det bl. a. begrundet med — og jeg forstod, at det skulde være den saglige Begrundelse for Ophævelsen af Loven —, at den vilde virke skadeligt for Erhvervslivet og nedbrydende